



## รายงานการวิจัย

เรื่อง

การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยควบคุมตัวแบบไม่เข้มงวด

ในระยะถอนพิษยาด้วยรูปแบบMSAG

ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลา

โดย

นายธนรัตน์	พุทชชาติ
นางสาวเสาดาทรอ	โสดาติส
นางกาญจนา	รัตนพันธุ์
นางราณี	สุวรรณมณี
นางวณา	พรหมมา

ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลา สถาบันชัลยรักษ์ กรมการแพทย์

กระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. 2552

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยควบคุมตัวแบบไม่เข้มงวด และ 2) ศึกษาผลลัพธ์ของการให้บริการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยแบบควบคุมตัวไม่เข้มงวดด้วยรูปแบบ MSAG วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยควบคุมตัวไม่เข้มงวดในระยะถอนพิษยาจำนวน 50 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชุด ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ ซึ่งผ่านการทดสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และนำไปทดลองใช้โดยการทดลองสัมภาษณ์ผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดรักษาในระบบสมัครใจ จำนวน 3 ราย เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถาม 2) แบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และทดลองใช้กับผู้ป่วยระบบสมัครใจบำบัดในระยะถอนพิษยา จำนวน 15 ราย คำนวณค่าความเที่ยงได้เท่ากับ 0.91 เก็บข้อมูลระหว่าง วันที่ 1 มิถุนายน 2552 – 31 สิงหาคม 2552

ผลการวิจัยพบว่า หลังจากผู้ป่วยควบคุมตัวแบบไม่เข้มงวดได้รับการบำบัดรักษารูปแบบ MSAG ผู้ป่วยมีแรงจูงใจและความพร้อมในการรักษาเพื่อเลิกยาเสพติดอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 4.27,  $SD$  = 0.8) และมีอัตราการหลบหนีและทำผิดกฎระเบียบลดลงน้อยกว่าปีที่ผ่านมา (ร้อยละ 2) ความพึงพอใจต่อการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 4.08,  $SD$  = 0.93) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการเลิกยาเสพติดอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 4.18,  $SD$  = .84) และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่ได้รับขณะบำบัดอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 4.21,  $SD$  = .87)

**คำสำคัญ :** การฟื้นฟูสมรรถภาพ, ผู้ป่วยควบคุมตัวแบบไม่เข้มงวด, รูปแบบกิจกรรม MSAG

## กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ จาก รศ.ดร.ทัศนีย์ นะแสง ที่กรุณาเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำช่วยเหลือจนงานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จ

ขอขอบคุณ กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพแบบควบคุมตัวไม่เข้มงวด ในระยะถอนพิษยา ของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลา ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ผู้วิจัย หวังว่าผลวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเป็นข้อมูลในการวางกรอบแนวทางในการกำหนดนโยบายด้านการป้องกัน และบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดต่อไป

คณะผู้วิจัย

2552

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ทฤษฎี สมมติฐาน กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ระบบการบำบัดรักษาการติดยาเสพติด	5
ระบบการบำบัดรักษาของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลา	7
รูปแบบการให้บริการบำบัดรักษาของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลา	9
แรงจูงใจ	12
ความหมายของแรงจูงใจ	12
ขั้นตอนการเกิดแรงจูงใจ	13
การสนับสนุนทางสังคม	13
แนวคิดและความหมายของการสนับสนุนทางสังคม	13
กิจกรรมบำบัด	17
กลุ่มบำบัด	18
ปัจจัยสำคัญของกระบวนการรักษา	18
กระบวนการของการทำกลุ่มบำบัด	20
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การวิเคราะห์ข้อมูล	27
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	27

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและการอภิปราย	28
ผลการวิจัย	28
สรุปและอภิปรายผล	37
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	40
สรุปผลการวิจัย	40
ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม	42
ภาคผนวก	44
ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	54
ค การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	55
ประวัติผู้เขียน	56

## สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยระบบ บังคับบำบัด แบบควบคุมตัวไม่เข้มงวดในระยะถอนพิษยา	28
2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แรงจูงใจ ความพร้อมและความต้องการในการรักษา เพื่อเลิกยาเสพติด	32
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่อการได้รับการสนับสนุนทางสังคม	33
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่ได้รับขณะบำบัด	34
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนความพึงพอใจต่อการได้รับ กลุ่มบำบัด	35
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนรวมของกิจกรรม MSAG	36